

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35533
Nom: Textos teatrals contemporanis
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Primer quadrimestre, Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.	Teatro I	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

PERIS LLORCA JESUS

RESUM

L'assignatura *Textos teatrals contemporanis* s'insereix en el mòdul *Literatura espanyola* i en la matèria *Teatre I*, destinada al desenvolupament de competències generals d'un graduat o graduada en *Estudis Hispànics: Llengua espanyola i les seues literatures*.

Aquesta assignatura té com a propòsit proporcionar als i les estudiants les eines necessàries per a la comprensió i l'anàlisi dels textos teatrals contemporanis, tant espanyols com llatinoamericans, en la seua versió literària i espectacular. Per a això s'abordarà l'estudi del fet artístic com a reflexe de la problemàtica políticossocial del seu temps, així com de les seues estructures i modes d'organització i creació (producció pública i producció privada, creació col·lectiva, teatre comunitari, etc.).

Esta assignatura té una càrrega pràctica important que els i les estudiants hauran de desenvolupar mitjançant la lectura de textos dramàtics i el visionat d'espectacles teatrals que s'aniran indicant al llarg del curs.

Esta assignatura té en compte especialment l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) 5, la defensa

i el foment de la igualtat de gènere.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Coneixements previs de caràcter genèric. Cap.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.

Aplicar tasques d'assessorament i correcció lingüística i literària en relació amb l'espanyol.

Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.

Conèixer i aplicar els corrents i metodologies de la teoria i crítica literàries.

Conèixer l'evolució històrica de la literatura i el teatre en espanyol.

Conèixer la literatura i el teatre en llengua espanyola.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonals.

Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció al teatre com a fet escènic i gènere literari. Concepte i definicions

Obra dramàtica, text dramàtic i text espectacular

Conceptes relacionats amb la representació del temps en el teatre

Conceptes relacionats amb la representació de l'espai en el teatre

Conceptes relacionats amb els personatges teatrals

La perspectiva en el teatre

Altres elements importants

Anàlisi completa d'un text dramàtic

2. Carlos Arniches: Del género chico a la Tragèdia grotesca

La importància de la tradició del gènere «chico»

Carlos Arniches: del sainet a la tragèdia grotesca

L'adaptació cinematogràfica d'obres dramàtiques: les vides de la senyoreta de Trevélez

3. Federico Garcia Lorca i l'avantguarda teatral

Els intents de renovació del teatre espanyol en les primeres dècades del segle XX

Federico García Lorca i la renovació teatral

4. Alfonso Paso i el teatre comercial durant el franquisme

El teatre a Espanya després de la guerra civil

Alfonso Paso: l'autor més popular del teatre franquista

5. Luisa Carnés, Max Aub i el teatre de l'exili

El teatre de l'exili

Max Aub i la persistència de l'escriptura teatral

Luisa Carnés: la construcció d'una escriptura obrera i feminista

6. Alfonso Sastre i el realisme del teatre social

El teatre social

Alfonso Sastre: del realisme profund a les comèdies complexes

7. Ana Diosdado i el nou teatre comercial

Les dones dramaturgues durant el franquisme

Ana Diosdado i la renovació del teatre comercial

8. Antonio Buero Vallejo, el possibilisme i el límit del representable

L'exploració del límit del representable durant el franquisme

L'ús de la perspectiva cognitiva en el teatre d'Antonio Buero Vallejo

9. José Sanchis Sinisterra, el teatre fronterer i la memòria de l'escena

La consolidació d'un teatre fronterer

José Sanchis Sinisterra, el teatre fronterer i la memòria del teatre

L'adaptació cinematogràfica d'obres dramàtiques II: les dos vides de Carmela i Paulino

10. Juan Mayorga i els nous camins de la representació

La generació dels noranta

Juan Mayorga: teatre i filosofia de la representació

11. El teatre del segle XXI: Víctor Sánchez Rodríguez

Les identitats generacionals en el teatre espanyol

L'escena valenciana

Aquests continguts es plasmaran en els següents resultats d'aprenentatge:

- Tindre la capacitat d'identificar les característiques de les creacions dramàtiques, així com els trets identificatius propis d'autors, gèneres i obres del període.
- Ser capaç d'identificar les característiques d'una obra literària, la seua adscripció als diferents corrents estètics i ideològiques i les seues transformacions.
- Ser capaç d'avaluar la competència comunicativa a partir de produccions discursives pròpies o alienes.
- Tindre capacitat de manejar informació bibliogràfica pertinent, especialitzada i actualitzada.
- Ser capaç de determinar i establir l'arquitectura retòrica d'un text.
- Tindre capacitat d'utilitzar les produccions literàries per a reflexionar sobre diferents problemàtiques rellevants en la societat actual.
- Ser capaç d'aplicar els coneixements sobre textos literaris en contextos especialitzats i acadèmics per a identificar temes d'investigació rellevants.
- Ser capaç de secundar-se en la tradició filològica crítica per a comprendre en tota la seua complexitat els diversos textos teatrals.
- Ser capaç d'usar adequadament la terminologia clau de l'anàlisi literària i lingüística, basat en el desenvolupament contemporani de la crítica, la teoria literària i la tradició filològica.

- Ser capaç d'utilitzar nous llenguatges propis d'entorns digitals.
- Ser capaç d'assumir diferents rols en el desenvolupament de projectes d'equip.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	25,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent d'aquesta assignatura s'articula al voltant d'activitats formatives presencials i no presencials. Les activitats formatives presencials es desenvoluparan d'acord amb el model de classes lectives teòrico-pràctiques, en les que treballaran:

1. **Continguts teòrics** sobre cadascun dels temes del programa, segons el desenvolupament puntual especificat en cadascun d'ells, recolzats en la lectura per part de l'alumne o alumna, prèvia o simultània a les explicacions en classe de les obres recomanades o de diversos textos subministrats. El professor exposarà didàcticament els continguts essencials i la manera d'abordar-los per part de l'alumne o alumna. Per a l'adequat seguiment i ampliació posterior d'aquestes lliçons, l'alumne o alumna disposarà de la bibliografia bàsica i de la complementària que se recomana en aquesta guia.
2. **Continguts pràctics.** S'ubiquen al llarg del curs i consisteixen especialment a sessions de caràcter inductiu: anàlisi de textos, discussions en classe a partir dels textos de lectura, verificació de les eines d'anàlisi i avaluació de resultats dels textos que prèviament seran indicats pel professor. En aquestes pràctiques el que prima és la motivació i la participació activa de l'estudiant. Ell serà el protagonista de la classe, no el professor.
3. **Tutories personalitzades.** L'objectiu d'aquestes tutories serà resoldre dubtes sobre els continguts treballats a classe, recomanar possibles ampliacions bibliogràfiques, orientar en la realització dels treballs col·lectius i individuals, etc.

4. **Altres activitats:** assistència i visionat d'espectacles teatrals i encontres amb els seus intèrprets, equip tècnic i artístic, etc. Encontres i sessions de treball amb crítics i autors i autores teatrals.

Així mateix es recomanaran una sèrie d'espectacles que estiguen en eixos moments en cartell en València, i que seran comentats a classe.

Esta assignatura participa en el Projecte d'Innovació Educativa Consolidat DTD_iLAB: Aprenentatge col·laboratiu per projectes interdisciplinars (quarta fase) aprovat pel Servei de Formació Permanent i Innovació Educativa de la Universitat de València.

AVALUACIÓ

La qualificació final serà la suma de les qualificacions obtingudes en els conceptes següents, descrits en punts i percentatges:

ACTIVITAT AVALUADA	Punts	%
1. Treball pràctic d'anàlisi crítica d'un espectacle teatral	1.5	15%
2. Comentari d'un text dramàtic	2.5	25%
3. Examen final	6	60%
TOTAL	10	100%

L'avaluació de l'aprenentatge dels estudiants es durà a terme atenent els objectius generals de l'assignatura i les competències específiques i destreses assenyalades.

De manera general, l'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes es durà a terme a partir de:

- a) Un exercici d'anàlisi d'un espectacle teatral. Tindrà el format d'una ressenya crítica. Es realitzarà de manera individual.
- b) Un exercici de comentari d'un dels textos dramàtics que el professor propose. Aquest comentari es podrà realitzar individualment o en equip (amb un màxim de tres integrants). Es podrà presentar fins el dia fixat per a l'examen de l'assignatura.
- c) Un examen final que consistirà a un breu comentari teòric, amb preguntes sobre els conceptes adquirits durant el curs i qüestions sobre les obres llegides i comentades a classe, algunes d'elles a partir d'un fragment d'un dels textos dramàtics treballats a classe.

Com a mitjà per a l'avaluació i per a la comunicació dels resultats d'aquesta, es farà servir la plataforma *Aula Virtual*.

En el cas de presentar-se el o l'estudiant en segona convocatòria, les condicions de l'avaluació seran les mateixes, donat que totes les parts de la classe són recuperables. Si l'estudiant ha suspés en la primera convocatòria se li mantindrà la qualificació en aquelles parts de l'assignatura que haja suspés havent de repetir la part o les parts que haja suspés.

Per aprovar l'assignatura és necessari aconseguir un mínim de 5 punts sobre 10.

El sistema d'avaluació també pren en compte les competències que l'estudiant ha d'adquirir, entre les quals es troben les de redacció i correcció en espanyol. Per tant si l'alumne comet faltes d'ortografia, ortotipografia o expressió, cada falta comportarà una reducció de la qualificació obtinguda. Un total de cinc faltes greus pot implicar que l'examen siga avaluat amb zero punts.

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la compisició amb ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

BIBLIOGRAFIA

a) Referències bàsiques

Teoría y crítica del teatro

- BRADBURY, Malcom y PALMER, David, *Crítica contemporánea*, Madrid, Cátedra, 1974.
- BROOK, Peter, *El espacio vacío. Arte y técnica del teatro*, Barcelona, Península, 1973.
- DE LA GUARDIA, Alfredo, *Visión de la crítica dramática*, Buenos Aires, La Pléyade, 1970.
- FÀBREGAS, Xavier, *Introducció al llenguatge teatral*, Barcelona, Edicions 62, 1972.
- GARCÍA BARRIENTOS, José Luis. *Cómo se comenta una obra de teatro*. Madrid, Síntesis. 2003.
- GEIROLA, Gustavo, *Teatralidad y experiencia política en América Latina*. Ediciones de Gestos: Irvine, 2000.
- GÓMEZ, José Antonio, *Historia visual del escenario*. Madrid: La Avispa, 1997
- HELBO, André, *Teoría del espectáculo. El paradigma espectacular*, Buenos Aires, Galerna/Lemcke Verlag, 1989.
- KOWZAN, Tadeusz, *El signo y el teatro*. Madrid, Arco Libros, 1997.
- PAVIS, Patrice, *El análisis de los espectáculos. Teatro, mimo, danza, cine*, Barcelona, Paidós, 2000.
- ROSSELLÓ, Ramon X, *Anàlisi de l'obra teatral (teoria i pràctica)*. València / Barcelona, Institut Universitari de Filologia Valenciana i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1999.
- SPANG, Kurt, *Teoría del drama. Lectura y análisis de la obra teatral*. Pamplona, Ediciones de la Universidad de Navarra, 1991.
- TORO, Fernando de, *Semiótica del teatro. Del texto a la puesta en escena*. Buenos Aires, Galerna, 1987.
- UBERSFELD, Anne, *Semiótica teatral*, Madrid, Cátedra, 1989.

b) Referències complementàries

- ABELLAN, J., *La representació teatral*, Barcelona, Edicions 62, 1983.
- ADAME, Domingo, *El director teatral intérprete-creador*. Puebla, México: Universidad de las Américas, 1994.
- ARTAUD, Antonin, *El teatro y su doble*. Barcelona, Edhasa, 1978.

-
- BETTETINI, Gianfranco, *Producción significativa y puesta en escena*, Barcelona, Gustavo Gili, 1977.
- BOUDET, Rosa Ileana, *En tercera persona. Crónicas teatrales cuabanas: 1969-2002*, Irvine, Ediciones de Gestos, 2004.
- CASTAGNINO, Raúl H., *Teorías sobre texto dramático y representación teatral*, Buenos Aires, Plus Ultra, 1981.
- CID, L. Y NIETO, R., *Técnica y representación teatrales*, Madrid, Acento, 1998.
- CIMARRO, J. F., *Producción, gestión y distribución del teatro*, Madrid, Fundación Autor, 1997.
- DIAGO, Nel, «Bailar el teatro, dramatizar el baile: a propósito de Ananda Dansa», en *Homenaje a Luis Quirante*, R. Beltrán, M. Haro, J. L. Sirera y A. Tordera (eds.), vol. I, Valencia, Universitat de València, 2003, pp. 157-161.
- «Xarxa Teatre: el fuego como lenguaje», en *Conjunto*, nº 101 (1995), pp.39-44.
 - «Del dicho al hecho. La Ofelia de Marco Antonio de la Parra: texto, puesta en escena, recepción», en *Théâtre, Public, Société (Teatro, Público, Sociedad)*, Daniel Meyran, Alejandro Ortiz, Francis Sureda (eds.), Perpignan, Presses universitaires de Perpignan, 1998, pp. 204-211.
- FÀBREGAS, Xavier, *Iconologia de l'espectacle*, Barcelona, Edicions 62, 1995.
- HERRERO, F., *La ópera y su estética*, Madrid, 1983.